

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.547.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 13032 Pani Posłanki Elżbiety Gelert, w sprawie zmiany przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie wydawania decyzji administracyjnych przez ZUS przy odmowie rozłożenia należności na raty, umorzenia lub odroczenia płatności, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Stosowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych praktyka, od początku obowiązywania przepisu art. 29 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych¹, polega na pisemnym informowaniu strony o decyzji – zarówno pozytywnej, jak i odmownej – w przedmiocie odroczenia terminu płatności należności z tytułu składek oraz rozłożenia jej na raty. Wynika to z faktu, że w przywołanym przepisie jako formę właściwą dla uznania wniosku o ulgę wskazano umowę, a stronom pozostawiono swobodę kształtowania jej treści (a także decyzję, czy do umowy w ogóle przystąpią).

Należy podkreślić, że w obecnym stanie prawnym przepisy nie zastrzegają żadnej formy prawnej dla odmowy rozłożenia należności na raty czy odroczenia terminu płatności składek. Art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zawiera przy tym odesłanie do stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego². Fakt ten przyczynił się do powstania wątpliwości dotyczących prawidłowej interpretacji art. 29 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie formy, w jakiej ZUS powinien informować wnioskodawcę o odmowie udzielenia ulgi. Znalazło to wyraz w orzecznictwie niektórych sądów administracyjnych, a w szczególności w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2024 r., podjętej w składzie trzyosobowym³. Sąd Najwyższy uznał, że „odmowa uwzględnienia wniosku z art. 29 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych o rozłożenie należności z tytułu składek na raty następuje w formie decyzji administracyjnej, od której przysługuje odwołanie do sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego (art. 83 ust. 1 i ust. 2 tej ustawy)”.

Stanowisko SN jest oczywiste, biorąc pod uwagę odesłanie do stosowania wprost przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wynikające z art. 1 pkt 1-2 oraz art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego domniemanie załatwienia sprawy administracyjnej w drodze decyzji. Z tego powodu Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podziela pogląd SN, stojąc przy tym na stanowisku, że nie zachodzi potrzeba wprowadzania wspomnianych w interpelacji zmian legislacyjnych. W opinii ministra właściwego do spraw zabezpieczenia

¹ Zgodnie z art. 29 ust. 1a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.) odroczenie terminu płatności należności z tytułu składek oraz rozłożenie należności na raty następuje w formie umowy. Przepis wprowadzony ustawą o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw z 11 stycznia 2001 r. (Dz.U. Nr 8, poz. 64);

² Zgodnie z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - w sprawach uregulowanych ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej;

³ Uchwała Sądu Najwyższego w składzie 3 sędziów Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 10 grudnia 2024 r. (sygn. akt. III UZP 3/24);

społecznego jako organu nadzoru, ZUS powinien stosować przepisy zgodnie z poglądem wyrażonym w przywołanej uchwale.

Jednocześnie pragnę wskazać, że nadzór ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego nad zgodnością działań ZUS z obowiązującymi przepisami, przewidziany w art. 66 ust. 2 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, nie uprawnia go do wydawania ZUS wiążących poleceń i wytycznych. Przepisy art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2025 r. poz. 780) również wskazują, że polecenia i wytyczne mogą być kierowane przez ministrów tylko do państwowych jednostek organizacyjnych, które nie mają osobowości prawnej, a zatem nie do ZUS, który osobowość prawną posiada.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zwróci ZUS uwagę na potrzebę uwzględnienia w praktyce stosowania prawa poglądu wyrażonego przez SN w przywołanej w interpelacji uchwale. Organ nadzoru nie może jednak wydać w tym zakresie ZUS wiążącego polecenia ani wytycznej.

Jeżeli chodzi o kwestie związane z umorzeniami należności, wnioski o umorzenie rozstrzygane są w formie decyzji administracyjnej⁴. ZUS wydaje decyzję orzekając o umorzeniu, ale też w razie odmowy umorzenia. Stronie niezadowolonej ze sposobu rozpoznania żądania przysługuje prawo wniesienia wniosku do Prezesa ZUS o ponowne rozpatrzenie sprawy, na zasadach dotyczących decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra.

Do wniosku stosuje się przepisy dotyczące odwołań od decyzji, określone w Kodeksie postępowania administracyjnego. W końcowym etapie zaskarżania strona ma możliwość sądowej kontroli rozstrzygnięcia poprzez wniesienie skargi do sądu administracyjnego (Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego).

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

---

⁴ art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.